

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษา เรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานสังกัดสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในครั้งนี้เพื่อให้การศึกษابรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดวิธีดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ พนักงานในสังกัดสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 11 หน่วยงาน ได้แก่ กองกลาง กองบริการการศึกษา กองกิจการนิสิต กองแผนงาน กองการเจ้าหน้าที่ กองคลังและพัสดุ กองทะเบียนและประมวลผล กองอาคารสถานที่ กองส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการ และกองประชาสัมพันธ์และกิจการต่างประเทศ และสำนักตรวจสอบภายใน รวมจำนวนทั้งสิ้น 228 คน โดยผู้ศึกษาจะทำการศึกษาจากประชากรทั้งหมด ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนพนักงานในสังกัดสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ลำดับที่	หน่วยงานในสังกัดสำนักงานอธิการบดี	จำนวนพนักงาน มหาวิทยาลัย
1	กองกลาง	23
2	กองบริการการศึกษา	13
3	กองกิจการนิสิต	23
4	กองแผนงาน	19
5	กองการเจ้าหน้าที่	17
6	กองคลังและพัสดุ	33
7	กองทะเบียนและประมวลผล	18
8	กองอาคารสถานที่	40
9	กองส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการ	12
10	กองประชาสัมพันธ์และกิจการต่างประเทศ	24
11	สำนักตรวจสอบภายใน	6
รวม		228

ที่มา : การจัดการความรู้สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2556.
(2556 : 26)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งสร้างโดยการศึกษาจากเอกสาร บทความทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานสังกัดสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยแบ่งระดับแรงจูงใจแบบมาตราส่วน

ประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดอำนาจการจำแนกออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานประกอบด้วย

1. ความสำเร็จของงาน
2. ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่
3. ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ
4. นโยบายและการบริหาร
5. เงินเดือนและผลประโยชน์เกี่ยวเนื่อง

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของบุคลากรเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานสังกัดสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. การสร้างเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานสังกัดสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์และองค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึงระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานสังกัดสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.3 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไข และเสนอข้อปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

3. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. นำแบบร่างสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาให้ถูกต้องตามหลักวิชาและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะแต่ละด้าน โดยการหาค่า IOC : (Index of Congruence) ที่ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 แสดงว่าข้อคำถามทั้ง 30 ข้อ

สามารถใช้เป็นข้อคำถามได้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100) ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจงานประกอบด้วย

1.1 นายคะนอง พิณน วุฒิการศึกษา รป.ม. (นโยบายสาธารณะ) ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ สังกัด วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านโครงสร้างและเนื้อหา

1.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลาวัญย์ สังขพันธ์านนท์ วุฒิการศึกษา ศศ.ด. (ภาษาไทย) ตำแหน่ง หัวหน้าภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

1.3 นายพนวิทย์ ศรีเวียงธานี วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา) ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มงานงบประมาณ กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและระเบียบวิธีการศึกษา

2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระอีกครั้งหนึ่ง

เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหา และความปรนัยของเครื่องมือด้าน โครงสร้างด้านเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) โดยกำหนดให้

เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามตรงตามนิยามศัพท์ = + 1

เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามตรงตามนิยามศัพท์ = 0

เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามวัดไม่ตรงตามนิยามศัพท์ = - 1

3. นำแบบร่างสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงแก้ไขแล้ว จำนวน 30 ชุด ไปทดลองกับ ลูกจ้างสังกัดสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับประชากรที่ศึกษาจริง รวมถึงอยู่ในบริบทการปฏิบัติงานคล้ายกับพนักงานสังกัดสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.32 – 0.81 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (1990 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96)

4. ผู้ศึกษานำร่างแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าคุณภาพแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปจัดพิมพ์แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาลบับสมบูรณ์ไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้กำหนดขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. นำหนังสือจากวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึง อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้ศึกษาจัดเตรียมหนังสือส่งแบบสอบถามพร้อมแบบแบบสอบถาม จำนวน 228 ฉบับ โดยขอความร่วมมือจากพนักงานสังกัดสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อแจกแบบสอบถามให้นักศึกษาในสังกัดตอบแบบสอบถามและรับแบบสอบถามคืนทันที
3. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ จนครบแล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป

การจัดกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมทั้งหมด 228 ชุด วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งได้เลือกใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ อัตราส่วนร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวัดค่าเฉลี่ยและการกระจายของข้อมูลและนำเสนอในรูปแบบตาราง พร้อมกับพรรณนาประกอบ เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานสังกัดสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ดังนั้นขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบสมบูรณ์แล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form) โดยกำหนดรหัสของคำถามเกี่ยวกับระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานสังกัดสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ให้ค่าน้ำหนักโดยถือเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 100)

- 5 หมายถึง ระดับของแรงจูงใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับของแรงจูงใจมาก
- 3 หมายถึง ระดับของแรงจูงใจปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับของแรงจูงใจน้อย
- 1 หมายถึง ระดับของแรงจูงใจน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานสังกัดสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงาน โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาพรวมและรายด้าน มีการแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 101)

ระดับค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 ระดับแรงจูงใจมากที่สุด

ระดับค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 ระดับแรงจูงใจมาก

ระดับค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 ระดับแรงจูงใจปานกลาง

ระดับค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 ระดับแรงจูงใจน้อย

ระดับค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 ระดับแรงจูงใจน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

1.1 การหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยกำหนดให้โดยหาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC : (Index of Congruence) ที่ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งคำนวณได้จากสูตรต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์

R แทน คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 การหาค่าจำแนก (Discrimination) วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบ
แบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ
โดยใช้สูตร (สุณี รักษาเกียรติศักดิ์. 2539 : 117)

$$r_{xy} = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X กับ Y
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนรายข้อ (Item) ของประชากร
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนนรวม (Total) ของประชากร
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนน X
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนน Y
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนน X กับ Y
	N	แทน	จำนวนประชากรทั้งหมด

1.3 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
(Coefficient Alpha) ของ Cronbach. (1990 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96) ซึ่ง
คำนวณได้จากสูตรต่อไปนี้

$$\alpha = \frac{N}{N-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	N	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	s_i^2	แทน	ความแปรปรวนของแบบสอบถามรายข้อ
	s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงาน ซึ่งคำนวณได้จากสูตรต่อไปนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 137)

$$p = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ
f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ
N แทน จำนวนทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้วิเคราะห์ระดับแรงงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานสังกัดสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งคำนวณได้จากสูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 138)

$$\mu = \frac{\sum_{i=1}^k X_i}{N}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ย
 f_i แทน ความถี่ในชั้นที่ i
 X_i แทน จุดกลางชั้นที่ i
k แทน จำนวนชั้น
N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมดของประชากร

2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ร่วมกับค่าเฉลี่ยเพื่อแสดงลักษณะการกระจายของคะแนนในแต่ละข้อ ซึ่งคำนวณได้จากสูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 139)

$$\sigma = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

- เมื่อ σ แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดของประชากร
 N แทน จำนวนของข้อมูลทั้งหมดของประชากร
 Σ แทน ผลรวม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY